Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny w Zambrowie

STAROSTWO POWIATOWE W ZAMBROWIE
WPŁYNĘŁO
KANCELARIA OGÓLNA 23. 02. 2026 KANCELARIA OGÓLNA
nr 2333 ilosc zał. 1 Doręczenia
podpis

Zambrów, 23-02-2026 r.
Znak sprawy: EP.046.1.2026

STAROSTWO POWIATOWE W ZAMBROWIE
uL. FABRYCZNA 3
18-300 ZAMBRÓW

Dotyczy: informacji o stanie bezpieczeństwa powiatu za rok 2025

OR

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zambrowie w odpowiedzi na pismo OR.0001.1.2026 przesyła w załączeniu Informację o stanie bezpieczeństwa powiatu zambrowskiego - 2025.

Robert Orłowski

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny

Załącznik

1. Informacja o stanie bezpieczeństwa

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Zambrowie
ul. Obrońców Zambrowa 50, 18-300 Zambrów
tel. +48 86 276 30 70
Adres do e-Doręczeń: AE:PL-35860-33199-JJEEJ-38
https://www.gov.pl/web/psse-zambrow

Blok programowy
BEZPIECZEŃSTWO W MIEJSCACH PUBLICZNYCH I MIEJSCU ZAMIESZKANIA

1. Dokonywanie analizy zagrożeń bezpieczeństwa oraz potrzeb społeczności lokalnej pod względem bezpieczeństwa

Działania PSSE w Zambrowie w 2025 r. w ww. zakresie obejmowały dokonywanie regularnych analiz (bieżące, tygodniowe, dwutygodniowe, kwartalne i roczne) zagrożeń biologicznych ze strony osób chorych na choroby zakaźne i/lub osób zakażonych biologicznymi czynnikami chorobotwórczymi, skażonej żywności, wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, środowiska, np. wody na pływalni, środowiska pracy; zagrożeń chemicznych (nadzorowanie jakości środków spożywczych, wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, wody na pływalni, środowiska pracy, stosowanych substancji i mieszanin chemicznych; produktów biobójczych, detergentów, zatruć środkami zastępczymi) i fizycznych (zanieczyszczenia występujące w żywności, wodzie przeznaczonej do spożycia przez ludzi, pływalni, środowisku pracy); zdarzeń stanowiących zagrożenie dla zdrowia publicznego (biologicznych, chemicznych, radiacyjnych i innych) zgodnie z procedurą EWRS wyd. przez Głównego Inspektora Sanitarnego; pobytem uchodźców wojennych z Ukrainy itp.
Składano regularne meldunki i sprawozdania do organu wyższej instancji tj. Podlaskiego Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku/Głównego Inspektora Sanitarnego.

Zgodnie z procedurą EWRS do Głównego Inspektora Sanitarnego /Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku i Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego w Zambrowie zgłoszono zachorowanie na wirusowe zapalenie wątroby (wzw) typu A u 1 osoby (kobiety lat 32). Osoba ta w okresie narażenia przebywała w Pradze w Czechach, Toruniu i pow. wołomińskim. W związku z tym zachorowaniem nadzorem epidemiologicznym objęto osoby z kontaktu z chorą: 6 dorosłych mieszkańców pow. zambrowskiego, 5 osób wyraziło chęć poddania się szczepieniom przeciw wzw typ A.
W 2025 roku do Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zambrowie zgłoszono ogółem 1497 zachorowań na choroby zakaźne, w tym 323 hospitalizacji (więcej zachorowań /hospitalizacji niż w 2024 r.). W analizowanym okresie na stan sanitarno-epidemiologiczny powiatu zambrowskiego miały wpływ głównie zachorowania na grypę, COVID-19, ospę wietrzną i RSV.
Sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w 2025 r. w powiecie należy ocenić jako dobrą, jednak wymagającą stałego monitoringu. Zapadalność na niektóre choroby w powiecie jest wyższa od zapadalności dla Polski, w tym m.in. zatrucia pokarmowe: wywołane *E. coli* werotoksyczną, salmonelozę, inne bakteryjne zakażenia jelitowe określone i nieokreślone, lambliozę, wirusowe zakażenia jelitowe wywołane rotawirusami, norowirusami, wirusowe zakażenia jelitowe inne określone i nieokreślone, wzw typ A, wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2, ospę wietrzną, boreliozę, kleszczowe zapalenie mózgu, tularemię, styczność i narażenie na wściekliznę /potrzeba szczepień, wzw typu C, wirusowe zapalenia opon mózgowych, chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjną.

A. Zgłoszono 200 przypadków COVID-19, z czego 14 wymagało hospitalizacji (mniej niż w 2024 r.). Nie zgłaszano zgonów spowodowanych tą chorobą. W 2025 r. w powiecie zambrowskim nie zarejestrowano ognisk zachorowań COVID-19.

B. Oceniając sytuację epidemiologiczną zachorowań na zakażenia oraz zatrucia pokarmowe należy stwierdzić, że zachorowalność w 2025 roku na **choroby zakaźne szerzące się drogą pokarmową** utrzymuje się na wysokim poziomie, głównie chorób wywoływanych przez wirusy (rotawirusy, norowirusy i adenowirusy), bakterie (*Salmonella, E.coli*, *Clostridium difficile*) oraz pasożyty Giardia lamblia.

W roku sprawozdawczym zarejestrowano 8 ognisk zbiorowego zatrucia pokarmowego. Ognisko zbiorowe zatrucia pokarmowego to wystąpienie co najmniej dwóch przypadków zachorowań o podobnych objawach (głównie biegunka, wymioty, bóle brzucha, gorączka) po spożyciu wspólnego pokarmu lub napoju.

Były to ogniska rodzinne. Spowodowane przez pałeczki *Salmonella* (3), rotawirusy (3), *Giardia lamblia* (1) i norowirusy (1).

Obserwuje się wzrost zachorowań z powodu **biegunek i zakażeń jelitowych bakteryjnych, wirusowych i zapaleń żołądkowo-jelitowych BNO** (bliżej nieokreślonych) **u dzieci do lat 2** (z 27 w 2024 r. do 52 w roku 2025), a w szczególności zakażeń wirusowych wywołanych przez norowirusy.

C. W roku sprawozdawczym zarejestrowano spadek zachorowań na **choroby zakaźne wieku dziecięcego tj.:**

- krztusiec z 40 w 2024 r. do 9 w 2025 r.,
- płonicę z 47 w 2024 r. do 1 w 2025 r.,
- chorobę wywołaną przez *Haemophilus influenzae,* inwazyjną ogółem z 1 w 2024 r. do 0 w 2025 r.

Wzrosła liczba zachorowań na ospę wietrzną z 90 zachorowań w 2024 r. do 264 w 2025 r.

Nie zanotowano przypadków **różyczki, świnki, odry**, **błonicy i poliomyelitis**, tj. zachorowań przeciwko którym prowadzona jest długoletnia profilaktyka szczepienna, ani też przypadków przebiegających pod postacią ostrych porażeń wiotkich u dzieci do lat 14, nadzorowanych z uwagi na eradykację poliomyelitis.

D. Zarejestrowano przypadki **chorób przenoszonych drogą płciową: 1 przypadek kiły oraz 1 nowo wykryty przypadek HIV.**

E. W powiecie zambrowskim w roku 2025 nie zarejestrowano przypadków **ciężkich ostrych zapaleń wątroby o nieustalonej etiologii.** Zgłoszono 1 zachorowanie na **wzw typu A.**
Zarejestrowano **większą** liczbę zachorowań w stosunku do roku 2024 na **wzw typu C** (wzrost z 2 do 5 zachorowań) i spadek zachorowań na **wzw typu B** (z 4 na 2 zachorowania). Zmniejszyła się ogólna liczba nosicieli z 13 do 12 (2 - wzw B i 10 - wzw typu C). Liczba zakażonych wirusem zapalenia wątroby typu C z pewnością nie jest dokładnie oszacowana, ze względu na najczęściej bezobjawowy przebieg choroby.

F. W roku sprawozdawczym zarejestrowano wzrost zachorowań na choroby odkleszczowe, głównie na **boreliozę** tj.: 51 przypadków (zapadalność 124,06, powyżej krajowej zapadalności). Zachorowania te dotyczyły postaci skórnej (47), stawowo-kostnej (3) i neuroboreliozy (1).
Liczba zarejestrowanych zachorowań na **kleszczowe zapalenia mózgu była niższa od zarejestrowanej w 2024 r. (5).** Odnotowano 1 przypadek **tularemii.**
Województwo podlaskie jest terenem endemicznym dla tego typu chorób.

G. W porównaniu do roku 2024 zachorowania na **neuroinfekcje** w postaci zapaleń opon mózgowo-rdzeniowych były na niższym poziomie (3 przypadki).

H. W analizowanym okresie liczba osób, u których podjęto **szczepienia z powodu styczności i narażenia na wściekliznę**, była taka sama jak w 2024 r. W 2025 r. zaszczepiono 19 osób.
Ogółem do PSSE w Zambrowie zgłoszono 41 pokąsań (mniej niż w 2024 r., w którym zarejestrowano 45 pokąsań). Zwierzęta, które były powodem narażenia i kwalifikacji do podjęcia szczepień przeciw wściekliźnie to: psy, koty, nietoperz i szczur. W toku przeprowadzania czynności służbowych współpracowano z Inspekcją Weterynaryjną.

I. Zakażenia wirusem RSV

W roku sprawozdawczym zarejestrowano wzrost zachorowań na RSV tj.: 143 przypadków, w tym 53 dotyczyło dzieci do lat 2, zaś w roku 2024 zarejestrowano ogółem 72 przypadków, w tym 38 dotyczyło dzieci do lat 2.

J. Zachorowania na grypę

Sezon wzmożonych zachorowań na grypę (sezonową) trwa od września do kwietnia następnego roku, przy czym szczyt zachorowań przypada między styczniem a marcem.
Lekarze podmiotów leczniczych zgłosili w 2025 r. do PSSE w Zambrowie więcej przypadków zachorowań/podejrzeń na grypę niż w 2024 r., cztery przypadki potwierdzono laboratoryjnie, a 518 potwierdzono wynikami szybkich testów antygenowych.

Grypa sezonowa monitorowana jest również w systemie SENTINEL. Założeniem systemu jest skoordynowanie przesyłanych danych epidemiologicznych z danymi wirusologicznymi. Meldunki z realizacji programu przesyłane są do WSSE w Białymstoku w cyklu tygodniowym. W 2025 roku lekarz POZ z pow. zambrowskiego pobrał od 2 chorych z objawami grypy/grypopodobnymi materiał do badań laboratoryjnych, z którego nie uzyskano dodatniego wyniku.
Monitorowano sytuację powiatu w związku z doniesieniami dotyczącymi wystąpienia w Polsce przypadków infekcji wśród kotów domowych spowodowanych wirusem grypy A/H5N1. Nie stwierdzono w powiecie zambrowskim zagrożenia tego rodzaju.

K. Zachorowania w 2025 r. na gruźlicę były na wyższym poziomie niż w 2025 r. (5 przypadków), w tym 1 rozpoznanie dot. osadzonego w Zakładzie Karnym w Czerwonym Borze.

L. Zakażenia wywołane przez pałeczki jelitowe Enterobacteriaceae wytwarzające karbapenemazy (CPE), w szczególności *Klebsiella pneumoniae* NDM, KPC, OXA-48

Od kilkunastu lat województwo podlaskie plasuje się w czołówce województw pod względem liczby zakażeń wywołanych przez te pałeczki. Szczepy CPE oznaczają grupę pałeczek jelitowych, które nabyły oporność na większość antybiotyków, w tym na karbapenemy (karbapenemy są to antybiotyki, które stosowane są w leczeniu ciężkich zakażeń). Rozprzestrzenianie się szczepów CPE wynika m.in. z nadmiernego stosowania antybiotyków, zarówno w leczeniu szpitalnym, jak i w leczeniu prowadzonym przez innych lekarzy.

W roku 2025 zarejestrowano 21 mieszkańców pow. zambrowskiego - nosicieli *Klebsiella pneumoniae* (w 2024 r.: 8). W ograniczaniu transmisji antybiotykoopornych szczepów bakteryjnych, kluczowym jest zaangażowanie kierownictwa podmiotów leczniczych, restrykcyjne zachowanie personelu medycznego oraz świadomość chorych i domowników.

Podsumowując sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych w 2025 r. w powiecie należy ocenić jako dobrą, niemniej jednak wymagającą stałego monitoringu.
Zapadalność na niektóre choroby w powiecie jest wyższa od zapadalności dla Polski, w tym m.in. zatrucia pokarmowe: wywołane *E. coli* werotoksyczną, salmonelozę, inne bakteryjne zakażenia jelitowe określone i nieokreślone, lambliozę, wirusowe zakażenia jelitowe wywołane rotawirusami, norowirusami, wirusowe zakażenia jelitowe inne określone i nieokreślone, wzw A, wirusowe zakażenia jelitowe u dzieci do lat 2, ospę wietrzną, boreliozę, kleszczowe zapalenie mózgu, tularemię, styczność i narażenie na wściekliznę /potrzeba szczepień, wzw typu C, wirusowe zapalenia opon mózgowych, chorobę wywołaną przez *Streptococcus pneumoniae*, inwazyjną.

13. Monitorowanie i eliminowanie zagrożeń związanych z organizacją imprez masowych (sportowych, artystycznych oraz rozrywkowych)

Sekcja Higieny Komunalnej PSSE w Zambrowie wydała 1 postanowienie na zorganizowanie imprezy masowej w zakresie proponowanych warunków sanitarnych: " XXVIII DNI ZAMBROWA".

15. Prowadzenie działań informacyjno-edukacyjnych skierowanych do mieszkańców o możliwych zagrożeniach i ich unikaniu (edukacja dla bezpieczeństwa)

1) Działania z zakresu promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej były przeprowadzane m.in. w placówkach nauczania i wychowania. Były to programy edukacyjne i kampanie, np.:

- *Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS,*
- *Podstępne WZW*: przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie, pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością w zakresie własnych zachowań zdrowotnych oraz kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych,
- *Znamię! Znam je?* - dot. upowszechnienia wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka poprzez: przekazanie wiedzy na temat czynników ryzyka zachorowania na czerniaka, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki, uświadomienie wartości odpowiednich zachowań i postaw prozdrowotnych,
- *Wybierz Życie – Pierwszy Krok* - program edukacyjny z zakresu profilaktyki zakażeń HPV i raka szyjki macicy,
- *ARS, czyli jak dbać o miłość ?* jest to program dotyczący profilaktyki uzależnień,
- *Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach* - propagowanie wiedzy o racjonalnym stosowaniu antybiotyków,
- *Profilaktyka zachorowań na grypę* - propagowanie zdrowego stylu życia celem uniknięcia zachorowania na grypę czy inne infekcje,
- *Profilaktyka chorób przenoszonych przez kleszcze,*
- *Promocja szczepień ochronnych,* w tym *przeciw HPV,*
- *Profilaktyka próchnicy zębów* - prowadzenie instruktaży z zakresu higieny jamy ustnej (przedszkola),
- *Profilaktyka chorób nowotworowych,*
- *Profilaktyka używania tytoniu i e-papierosów* – propagowanie zdrowego stylu życia poprzez: upowszechnianie wiedzy nt. skutków zdrowotnych aktywnego palenia wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych oraz biernej ekspozycji na dym tytoniowy i parę papierosów elektronicznych, kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych ludzi, zachęcanie do zerwania z nałogiem tytoniowym poprzez przedstawienie korzyści płynących z niepalenia, motywowanie do przestrzegania zakazu palenia w miejscach publicznych, wskazywanie miejsc pomocy osobom uzależnionym. Nadzór nad konkursem *Zroluj zdrowie-siła wyboru* wśród uczniów starszych klas szkoły podstawowej.
- realizacja ogólnopolskiego programu edukacyjnego *Trzymaj Formę!* oraz *Konkursu wiedzy o zdrowym stylu życia trzymaj Formę!* w szkołach podstawowych,
- dla dzieci przedszkolnych w wieku 5-6 lat *Skąd się biorą produkty ekologiczne?*
- *Kampania EFSA „Jedz bezpiecznie"*- zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w Unii Europejskiej oraz zachęcenie obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych,
- *Kampania EFSA „Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie"*- celem kampanii jest zwiększenie świadomości mieszkańców Europy na temat zdrowia roślin oraz podkreślenie zbiorowej odpowiedzialności za wspólne dobro,
- *Letnia i Zimowa Szkoła Bezpieczeństwa* - edukacja dzieci i młodzieży na temat jak bezpiecznie spędzić wakacje oraz ferie zimowe w miejscu zamieszkania i na wyjeździe,
- *Profilaktyka i promocja zdrowego stylu życia,*
- realizacja obchodów *Światowego Dnia Zdrowia,*
- *Jesień bez infekcji* (spotkanie w Klubie Seniora).

2) Działania edukacyjno-informacyjne prowadziły również inne komórki organizacyjne, np. Sekcja Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami. W 2025 r. dotyczyły one niżej wymienionych tematów:

1. Badania i pomiary czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy.
2. Narażenie pracowników na hałas w środowisku pracy.
3. Badania profilaktyczne pracowników.
4. Choroby zawodowe.
5. Szkodliwe czynniki biologiczne w środowisku pracy.

6. Czynniki rakotwórcze/mutagenne/reprotoksyczne w środowisku pracy.
7. Instrukcje BHP.
8. Ryzyko zawodowe.
9. Pomieszczenia pracy.
10. Środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze.
11. Pomieszczenia higieniczno- sanitarne.
12. Stosowanie substancji chemicznych/mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenie.
13. Radon - zagrożenia w miejscach pracy.
14. System pierwszej pomocy.
15. Ochrona zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych, w tym nowatorskich wyrobów tytoniowych i papierosów elektronicznych.
16. Ergonomia stanowisk pracy.
17. Zdrowe i bezpieczne miejsce pracy - Bezpieczeństwo pracy w świecie cyfrowym.
18. Zagrożenia środowiska pracy.
19. Narażenie zawodowe pracowników zatrudnionych w firmach budowlanych oraz zakładach produkujących materiały budowlane.
20. Bezpieczeństwo prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.
21. Szkodliwe czynniki chemiczne w środowisku pracy, w tym czynniki o działaniu reprotoksycznym.
22. Wspólne zalecenia Głównego Inspektora Sanitarnego, Głównego Lekarza Weterynarii, Dyrektora Instytutu Medycyny Pracy i Dyrektora Centralnego Instytutu Ochrony Pracy-Państwowego Instytutu Badawczego, na temat działań, których celem jest ochrona osób, w tym pracowników, zawodowo narażonych na kontakt z wysoce zjadliwymi wirusami grypy ptaków.
23. Ograniczenie stosowania mikrodrobin plastiku celowo dodawanych do produktów.

Ponadto w ramach czynności nadzorowych prowadzono działania edukacyjne w zakresie przygotowania pracodawców pod kątem przestrzegania przepisów i zasad BHP podczas prac związanych z usuwaniem bądź zabezpieczaniem wyrobów zawierających azbest.

Wspólnie z Sekcją Epidemiologii informowano o obowiązku szczepień ochronnych wśród narażonych grup zawodowych według wytycznych zawartych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 3 stycznia 2012 r. w sprawie wykazu rodzajów czynności zawodowych oraz zalecanych szczepień ochronnych wymaganych u pracowników, funkcjonariuszy, żołnierzy lub podwładnych podejmujących pracę, zatrudnionych lub wyznaczonych do wykonywania tych czynności.

Promowano niepalenie w zakładach pracy, poprzez kolportaż materiałów edukacyjnych dotyczących szkodliwości palenia papierosów, plakatów, ulotek zachęcających do zerwania z nałogiem palenia tytoniu i wskazujących na korzyści zdrowotne, finansowe i moralne.

Rozpowszechniano także informacje nt. Projektu PARC, będącego innowacyjnym programem badań mającym na celu wsparcie unijnych i krajowych instytucji zajmujących się oceną ryzyka chemicznego, poprzez szerzenie informacji wśród przedsiębiorców z sektora gospodarki odpadami zachęcających do udziału w projekcie.

Uczestniczono w promowaniu kampanii informacyjnej związanej z następującą tematyką:

- „Zapewnienie właściwych wymagań dla wentylacji i klimatyzacji, ze szczególnym uwzględnieniem obiektów wysokiego ryzyka z punktu widzenia zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego ludzi."
- „Prawidłowe utrzymanie systemu wentylacji i klimatyzacji".
- „Pomieszczenia higieniczno-sanitarne".
- „Zapewnienie właściwych wymagań dla instalacji wodociągowych".
- „Profilaktyka Legionelli".

3) Zamieszczanie materiałów informacyjno-edukacyjnych na Facebooku i stronie internetowej PSSE Zambrów: https://www.gov.pl/web/psse-zambrow oraz kierowanie materiałów informacyjno-edukacyjnych do redakcji lokalnych portali internetowych dotyczących

- szczepień (Komunikat nr 36 Ministra Zdrowia w sprawie realizacji szczepień przeciw COVID-19 w sezonie 2024/2025, Szczepienie przeciw krztuścowi potrzebne w każdym

wieku, Szczepienia przeciw HPV - Rozszerzenie programu, WOW szczepimy się przeciw HPV),
- jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi, np. Komunikat o warunkowej przydatności do spożycia przez ludzi wody z wodociągu Paproć Duża, gm. Szumowo,
- chorób zakaźnych (Informacja dla osób podróżujących nt. gorączki krwotocznej Marburg w Rwandzie, Wysoce zjadliwa grypa ptaków (HPAI), Grypa ptaków – wytyczne Głównego Inspektora Sanitarnego, Czym jest legionella?, Wspólny komunikat Głównego Inspektora Sanitarnego, Krajowego Konsultanta w dziedzinie chorób zakaźnych oraz Krajowego Konsultanta w dziedzinie epidemiologii, w związku z wynikami monitorowania aktywności wirusa poliomyelitis w Polsce,
- kontroli PIS (Kontrola Państwowej Inspekcji Sanitarnej? Sprawdź zasady!),
- 18-24 listopada - Światowy Tydzień Wiedzy o Antybiotykach,
- Profilaktyka wad postawy ph. „Lekki tornister",
- czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy (XIX i XX Komunikat Międzyresortowej Komisji do Spraw Najwyższych Dopuszczalnych Stężeń i Natężeń Czynników Szkodliwych dla Zdrowia w Środowisku Pracy odnoszące się do konieczności stosowania wzoru na przeliczanie wyniku stężenia diizocyjanianu w powietrzu na stężenie grupy NCO oraz przedstawiające stanowisko komisji pod kątem oznaczania krzemionki krystalicznej),
- niedozwolonych substancji w produktach kosmetycznych (informacja o zakazie używania produktów kosmetycznych do stylizacji paznokci zawierających szkodliwy składnik TPO, czyli tlenek difenylo-(2,4,6-trimetylobenzoilo)fosfiny, który jest związkiem chemicznym przyspieszającym utwardzanie powłoki pod wpływem promieniowania UV używanym w produktach do sztucznych paznokci),
- środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych (NSP) („Raport GIS dotyczący zatruć środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną w Polsce za 2024 r.").

Blok programowy BEZPIECZEŃSTWO W SZKOLE

4. Prowadzenie działań profilaktycznych i prewencyjnych ukierunkowanych na ograniczanie dostępu do alkoholu, narkotyków (środki odurzające i psychotropowe), dopalaczy, innych używek oraz przeciwdziałanie przemocy ze strony dorosłych i przemocy ze strony dorosłych i przemocy rówieśniczej wynikającej z zachowań agresywnych dzieci i młodzieży w środowisku szkolnym

Pracownicy PSSE w Zambrowie realizowali cykliczne spotkania w ramach interwencji nieprogramowej *Profilaktyka uzależnień*. Na spotkaniach w placówkach oświatowo-wychowawczych poruszane były tematy związane ze środkami zastępczymi.

6. Realizowanie programów z zakresu profilaktyki uzależnień (alkoholizm, narkomania), uzależnień od internetu, hazardu itp.) wśród dzieci i młodzieży (organizacja szkoleń, kursów, turniejów wiedzy itp.)

PSSE w Zambrowie realizowała:

- *Podlaski program zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych.* Realizacja w szkołach podstawowych programów antytytoniowych, tj. „Czyste powietrze wokół nas", „Nie pal przy mnie proszę", „Znajdź właściwe rozwiązanie" oraz „Bieg po zdrowie". Programy te promują upowszechnianie wiedzy nt. negatywnych skutków zdrowotnych czynnego palenia wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych oraz biernej ekspozycji na dym tytoniowy; negatywne skutki zdrowotne palenia e-papierosów; kształtowanie postawy odpowiedzialności za zdrowie własne i innych ludzi, zachęcanie do zerwania z nałogiem tytoniowym poprzez przedstawienie korzyści płynących z niepalenia, motywowanie do przestrzegania zakazu palenia w miejscach publicznych, wskazywanie miejsc pomocy osobom uzależnionym; Realizacja obchodów *Światowego Dnia bez Tytoniu* oraz *Światowego Dnia Rzucania Palenia*;
- *ARS, czyli jak dbać o miłość ?* to program - dotyczący profilaktyki uzależnień;
- *Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS,* organizacja powiatowego etapu Wojewódzkiej Olimpiady Wiedzy o HIV/AIDS, prowadzenie pogadanek i wykładów z tematyki dotyczącej profilaktyki HIV/AIDS (szkoły ponadpodstawowe);
- prowadzenie cyklicznych spotkań na temat *Profilaktyki uzależnień*, gdzie poruszane są tematy zagrożeń związanych ze środkami zastępczymi.
- Bezpieczne i higieniczne warunki na placu zabaw - akcja kontrolna "Bezpieczny plac zabaw", którą prowadziliśmy w żłobkach, przedszkolach i szkołach podstawowych.

Blok programowy Bezpieczeństwo Sanitarno-Epidemiologiczne

1. Zapobieganie powstawaniu i rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych i zawodowych

A. W celu zapobiegania powstawaniu i rozprzestrzenianiu się chorób zakaźnych szczególnie ważna jest ścisła współpraca i komunikacja pomiędzy lekarzami/felczerami, medycznymi laboratoriami diagnostycznymi, instytutami badawczymi i organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej a także współdziałanie między organami Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Weterynaryjnej oraz Inspekcji Ochrony Środowiska. Zasady zawarto w ustawie z dnia 5 grudnia 2008 r. o zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych u ludzi (Dz. U. z 2025 r. poz. 1675).
Zgodnie z art. 5 tej ustawy osoby przebywające na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej są obowiązane na zasadach określonych w ustawie do:
1) poddawania się:
a) zabiegom sanitarnym,
b) szczepieniom ochronnym,
c) poekspozycyjnemu profilaktycznemu stosowaniu leków,
d) badaniom sanitarno-epidemiologicznym, w tym również postępowaniu mającemu na celu pobranie lub dostarczenie materiału do tych badań,
e) nadzorowi epidemiologicznemu,
f) kwarantannie,
g) leczeniu,
h) hospitalizacji,
i) izolacji,
j) izolacji w warunkach domowych;

2) zaniechania wykonywania prac, przy wykonywaniu których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia lub choroby zakaźnej na inne osoby – jeżeli są osobami zakażonymi, chorymi na chorobę zakaźną lub nosicielami;

3) stosowania się do nakazów i zakazów organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej służących zapobieganiu oraz zwalczaniu zakażeń i chorób zakaźnych;

4) udzielania danych i informacji:
a) organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej, Wojskowej Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Weterynaryjnej, Wojskowej Inspekcji Weterynaryjnej, Inspekcji Ochrony Środowiska, jednostkom, o których mowa w art. 30 ust. 1, oraz ośrodkom referencyjnym i instytutom badawczym – niezbędnych do prowadzenia nadzoru epidemiologicznego nad zakażeniami i chorobami zakaźnymi i zapobiegania oraz zwalczania zakażeń i chorób zakaźnych,
b) właściwym państwowym inspektorom sanitarnym – niezbędnych do prowadzenia nadzoru epidemiologicznego nad niepożądanymi odczynami poszczepiennymi,
c) organom Państwowej Inspekcji Sanitarnej – niezbędnych do sprawowania nadzoru nad realizacją obowiązków, o których mowa w pkt 1–3.

Najważniejszym elementem profilaktyki zdrowotnej jest unikanie czynników chorobotwórczych, przestrzeganie zasad higieny, utrwalanie zasad zdrowego stylu życia oraz ich propagowanie. Jedną z podstawowych metod w profilaktyce zdrowotnej stanowią szczepienia ochronne. Szczepienia to jeden z najlepszych wynalazków ludzkości, który pozwolił praktycznie wyeliminować wiele groźnych chorób zakaźnych (np. gruźlicę czy polio). Ich głównym celem jest mobilizacja układu odpornościowego do wytworzenia odpowiedniej ilości przeciwciał, które będą w stanie obronić organizm w razie zakażenia.

Zdarza się również, że mimo zastosowania szczepienia choroba pojawia się, jednak prawie zawsze jej przebieg jest łagodniejszy niż w przypadku osób nieszczepionych, oraz nie towarzyszą jej groźne dla zdrowia i życia powikłania.

Pracownicy Sekcji Epidemiologii i innych komórek organizacyjnych PSSE w Zambrowie:
- przeprowadzali dochodzenia epidemiologiczne w celu ustalenia źródła zakażenia, ustalenia grupy osób narażonych, przecięcia dróg szerzenia się poprzez informowanie o konieczności zastosowania zabiegów np. dezynfekcji, dezynsekcji, deratyzacji, sterylizacji, działań zapobiegawczych /profilaktycznych, np. myciu rąk, ograniczeniu aktywności społecznej, przestrzeganiu dystansu społecznego, noszeniu maseczek, poddawaniu się szczepieniom, itp.;
- współpracowali z lekarzami POZ (nadzór lekarski i epidemiologiczny nad osobami z kontaktu z chorymi/zakażonymi, realizacja obowiązkowych szczepień); poradniami i szpitalami, w których są leczone osoby chore; Inspekcją Weterynaryjną;
- kontrolowali obiekty, przedsiębiorców i osoby fizyczne w zakresie przestrzegania nakazów, zakazów i ograniczeń;
- kontrolowali podmioty lecznicze pow. zambrowskiego w zakresie podejmowanych działań zapobiegających szerzeniu się zakażeń i chorób zakaźnych w środowisku medycznym;
- podejmowali zintensyfikowane działania wobec lekarzy/laboratoriów dotyczące poprawy zgłaszalności podejrzeń/rozpoznań chorób zakaźnych i zakażeń;
- podejmowali działania zmierzające do ograniczenia transmisji antybiotykoopornych szczepów bakteryjnych poprzez informowanie lekarzy POZ o wykrytych przypadkach nosicielstwa szczepu *K. pneumoniae* (NDM, CPE, OXA-48) u pacjentów, udzielanie instruktaży nt. zasad postępowania z takim pacjentem w środowisku podmiotu leczniczego i domowym,
- wzmożony nadzór nad procedurami higienicznymi (higiena rąk, dekontaminacja powierzchni),
- dystrybucję ulotek i materiałów szkoleniowych,
- propagowanie wiedzy o racjonalnym stosowaniu antybiotyków;
- w związku z tym, że województwo podlaskie ma najniższy stan zaszczepienia dzieci i młodzieży w Polsce w 2025 r. podejmowali intensywne działania dotyczące nadzoru nad szczepieniami (kontrolowali wywiązywanie się lekarzy sprawujących profilaktyczną opiekę zdrowotną z obowiązku powiadomienia osoby obowiązanej do poddania się obowiązkowym szczepieniom ochronnym lub osoby sprawującej prawną pieczę nad osobą małoletnią lub bezradną albo opiekuna faktycznego w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, o obowiązku poddania się tym szczepieniom, a także poinformowaniu o szczepieniach zalecanych; kontrolowali przestrzeganie łańcucha chłodniczego, sposób prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczącej obowiązkowych szczepień ochronnych, w tym przechowywania kart uodpornienia oraz dokonywania wpisów potwierdzających wykonanie szczepienia oraz sporządzania sprawozdania z przeprowadzonych obowiązkowych szczepień ochronnych i sprawozdania ze

stanu zaszczepienia osób objętych profilaktyczną opieką zdrowotną, podejmowali działania wobec osób, które nie były poddane lekarskiemu badaniu kwalifikacyjnemu albo u których nie zostały przeprowadzone obowiązkowe szczepienia ochronne, mimo niestwierdzenia u nich przeciwwskazań do szczepienia (niezdecydowanych, wahających się itp.) < udzielali informacji, porad telefonicznie oraz w trakcie bezpośrednich spotkań, wystawili 22 upomnienia, 17 tytułów wykonawczych)>;
- współpracowali z laboratoriami wykonującymi badania;
- wystawiali skierowania na badania w kierunku Salmonella/wzw typ A/COVID -19/grypa itp. ozdrowieńców/nosicieli/osób ze styczności z chorymi - pobrano 161 próbek;
- wystawiali skierowania na badania metodą PCR w kierunku grypy/RSV/COVID-19 (pobrano próbki od 2 osób) – nie stwierdzono grypy/RSV/COVID-19;
- monitorowali realizację obowiązkowych hospitalizacji/leczenia (dot. przypadków gruźlicy, kiły);
- prowadzili kampanię informacyjno-edukacyjną oraz działania inspekcyjne związane z zagrożeniem *Legionellą*,
- realizowali programy profilaktyczne: kontynuowali rozpoczęty w 2012 r. program pn. „Zapobieganie zakażeniom HCV", w ramach którego dystrybuowali broszury, ulotki oraz plany higieny, przeprowadzali instruktaże dla personelu medycznego, zakładów usługowych (fryzjerskich, kosmetycznych), zamieszczali materiały informacyjne na stronie internetowej PSSE i lokalnych portalach internetowych.

Obserwowany spadek zachorowań na niektóre choroby zakaźne miał, podobnie jak w latach ubiegłych, charakter sezonowy lub był kontynuacją trendów wieloletnich obserwowanych wcześniej. W związku z sytuacją epidemiologiczną jaka panowała w Polsce oraz poza granicami Polski, w Chinach i innych krajach (COVID -19 tzn. zapalenie płuc spowodowane nowym koronawirusem SARS-CoV-2, MPOX dawniej ospa małpia) a także konflikt zbrojny na Ukrainie i dużą liczbą imigrantów (legalnych z Ukrainy i nielegalnych z Białorusi), oraz rosnącą liczbą osób, które nie były poddane lekarskiemu badaniu kwalifikacyjnemu albo u których nie zostały przeprowadzone obowiązkowe szczepienia ochronne, mimo niestwierdzenia u nich przeciwwskazań do szczepienia, w celu utrzymania dobrej sytuacji epidemiologicznej powiatu niezbędne jest dalsze edukowanie społeczeństwa i propagowanie szczepień jako najskuteczniejszego sposobu w walce z niebezpiecznymi, często śmiertelnymi chorobami zakaźnymi zagrażającymi zdrowiu i życiu.

Zapobieganie powstawaniu chorób zawodowych

Działania zapobiegające powstawaniu chorób zawodowych to działania edukacyjno-informacyjne (wcześniej opisane) oraz kontrolne (opisane w dalszej części sprawozdania).

Poza tym do PSSE w Zambrowie w 2025 r. wpłynęły 3 zgłoszenia dot. podejrzenia choroby zawodowej, które obligowało PPIS, przed wydaniem decyzji o stwierdzeniu choroby zawodowej, bądź o braku podstaw do jej stwierdzenia, do przeprowadzenia stosownego postępowania wyjaśniającego. W rejestrze zgłoszeń chorób zawodowych na 2025 r. znalazły się jednostki chorobowe wymienione w pozycji 26 Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa oraz pozycji 19 Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy wykazu chorób zawodowych stanowiącym załącznik do rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 30 czerwca 2009 r. w sprawie chorób zawodowych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1836, z późn. zm.):
- jersinioza pozajelitowa – 1 zgłoszenie,
- borelioza (choroba z Lyme) – 1 zgłoszenie,
- przewlekłe zapalenie okołostawowe barku – 1 zgłoszenie.

Wydano 1 decyzję o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej: **jersinioza pozajelitowa.**

2. Kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne dotyczące:

A. ***Higieny środowiska (wody, powietrza, gleby, środowisko wewnętrzne w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi):***

1) **wody** – patrz informacje nt. wody na pływalni, wody przeznaczonej do spożycia,

2) **powietrza:**
a) kontrola nad jakością powietrza atmosferycznego należy do kompetencji Inspekcji Ochrony Środowiska,
b) powietrze w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (kompetencje PIS):
- prowadzili kampanię informacyjną nt. przestrzegania ustawy z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1162) -podczas przeprowadzanych kontroli
- nie podejmowali kontroli związanych ze złą jakością powietrza z powodu przekroczonych stężeń czynników szkodliwych dla zdrowia, wydzielanych przez materiały budowlane, urządzenia i elementy wyposażenia w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi (brak tego typu informacji/zgłoszeń);

3) **gleby:** nie podejmowali działań kontrolnych - kompetencje głównie Inspekcji Ochrony Środowiska i wójta/burmistrza;

4) **hałasu w pomieszczeniach przeznaczonych na pobyt ludzi** – nie podejmowali kontroli związanych z tego typu hałasem (brak tego typu informacji/zgłoszeń).

B. ***Higieny w zakładach pracy***
W roku 2025 w ewidencji Sekcji Higieny Pracy i Nadzoru nad Chemikaliami Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej w Zambrowie figurowały 254 zakłady pracy, które zatrudniały ogółem 5482 pracowników.
Planem kontroli na 2025 r. objęto 89 zakładów. Kontroli poddano 74 zakłady zatrudniające ogółem 1527 osób, w których przeprowadzona analiza zagrożeń wykazała, iż w narażeniu na działanie poszczególnych czynników szkodliwych pracuje tam 946 osób, w tym w narażeniu na hałas 261, drgania 124, pyły 29, czynniki chemiczne 60, czynniki biologiczne 545 a czynniki rakotwórcze 65.

C. ***Higieny w zakłady fryzjerskich, kosmetycznych, solariach, salonach tatuażu***
Nadzorując solaria zgodnie z ustawą z dnia 15 września 2017 r. o ochronie zdrowia przed następstwami korzystania z solarium (Dz.U z 2017 r. poz. 2111) i rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2018 r. w sprawie umieszczania informacji o zakazie udostępniania solarium osobom, które nie ukończyły 18 roku życia oraz treści informacji o ryzyku związanym z korzystaniem z solarium (Dz.U. z 2018 r. poz. 275) zwracano uwagę, aby informacje te były czytelne, widoczne i umieszczone w miejscu udostępniania solarium. Ustawa wprowadziła ponadto zakaz promocji i reklamy usług w zakresie udostępniania solarium w telewizji, radiu, prasie, kinach, podmiotach leczniczych, szkołach i placówkach oświatowo-wychowawczych, na terenie obiektów sportowo-rekreacyjnych i w innych miejscach publicznych; na plakatach (w tym plakatach wielkoformatowych) oraz w środkach usług informatycznych. Nadzór sanitarno-techniczny oraz wymienione wyżej zagadnienia stanowiły podstawę kontroli solariów w 2025 r.
W dalszym ciągu brak rozporządzenia MZ regulującego wymagania, jakim powinny odpowiadać zakłady fryzjerskie i kosmetyczne, gabinety odnowy - co stanowi duże utrudnienie dla nowopowstających i funkcjonujących obiektów a także prowadzenia nadzoru sanitarnego.
Stan sanitarno-porządkowy zakładów fryzjerskich, kosmetycznych, solariów skontrolowanych w 2025 r. nie budził zastrzeżeń. Stan techniczny ww. placówek jest zadawalający.

D. ***Higieny procesów nauczania i wychowania***

Informacje wstępne

W 2025 roku pod nadzorem PSSE w Zambrowie znajdowało się 28 placówek stałych przeznaczonych do pobytu dzieci i młodzieży, do których uczęszczało **6255** dzieci i młodzieży, oraz 17 placówek wypoczynku zimowego i letniego. z których skorzystało 821 uczestników.
Wszystkie nadzorowane placówki zostały skontrolowane (przeprowadzono 59 kontroli).

Funkcjonalność budynków

W ogólnej ocenie stwierdzono, iż stan techniczny budynków ulega sukcesywnej poprawie w związku z realizacją wydanych decyzji oraz pozyskaniem przez samorządy funduszy z programów unijnych –

niemal we wszystkich placówkach oświatowo-wychowawczych prowadzone były prace remontowe lub konserwatorsko-porządkowe mające na celu poprawę stanu technicznego funkcjonujących placówek. W 2025 r. nastąpiła poprawa w zakresie zapewnienia wystarczających środków do higieny osobistej w sanitariatach, a także stanu sanitarnohigienicznego toalet. Ponadto wykonywano prace konserwatorsko-porządkowe, które obejmowały generalne sprzątanie wszystkich pomieszczeń szkół, konserwację urządzeń sanitarnych, naprawę sprzętu szkolnego (krzesła/stoliki), porządkowanie terenów zielonych i boisk sportowych, pracowni komputerowych i innych pracowni zawodowych.

Stan techniczny oraz sanitarny budynków

Stwierdzono dobry stan sanitarno - techniczny i higieniczny nadzorowanych placówek.
Wszystkie nadzorowane placówki przez PSSE są skanalizowane i podłączone do wodociągów sieciowych. We wszystkich placówkach na koniec roku 2025 woda pod względem fizyko-chemicznym i mikrobiologicznym odpowiadała wymaganiom Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.
We wszystkich placówkach zapewniono ciepłą wodę bieżącą.

Infrastruktura do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego

W skontrolowanych placówkach w 2025 roku pełną infrastrukturę do prowadzenia zajęć wychowania fizycznego posiadało 12 szkół podstawowych i 3 zespoły szkół.
W 1 szkole podstawowej, w której nie ma sal gimnastycznych zajęcia w – f odbywają się na korytarzach.

Dożywianie

W 12 szkołach podstawowych i w 1 zespole szkół z dożywiania ogółem korzystało 2055 uczniów - w tym z pełnych obiadów korzystało 1763 uczniów. Z posiłków dofinansowanych korzystało 194 uczniów.

Dokonano oceny higienicznej tygodniowych planów lekcji.
Na właściwy rozwój ucznia wpływa m.in. organizacja procesów nauczania i wychowania w szkołach, zwłaszcza zaś w planowaniu nauki i wypoczynku.
W tym celu, w 14 szkołach i 3 zespołach szkół, w 162 oddziałach oceniono rozkłady zajęć lekcyjnych. Nieprawidłowości nie stwierdzono.

Ergonomia w szkole

Dokonano oceny dostosowania mebli do wzrostu uczniów i przedszkolaków. W 6 przedszkolach, w 47 oddziałach przebadano 987 dzieci; w 14 szkołach, w 196 oddziałach przebadano 1739 uczniów; w 3 zespołach szkół, do których należą: 1 przedszkole, 1 szkoła podstawowa, 2 LO, 2 technika, 1 szkoła branżowa I stopnia przebadano ogółem 987 uczniów w 47 oddziałach. Wszyscy przebadani uczniowie oraz dzieci uczą się przy prawidłowo dobranych meblach. W zakresie użytkowania mebli szkolnych dostosowanych do wzrostu dzieci i młodzieży należy stwierdzić, że szkoły z roku na rok nabywają umiejętności w prawidłowym dostosowaniu mebli do wysokości uczniów.

Możliwość pozostawienia podręczników w szkołach

Pracownik pionu higieny dzieci i młodzieży podczas kontroli sanitarnych w szkołach sprawdzał w jaki sposób szkoły realizują zapis §4a rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 25 sierpnia 2009 r. zmieniającego rozporządzenie w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach. Przepis ten stosuje się od 1 września 2009 r. do uczniów klas, w których realizuje się podstawę programową kształcenia ogólnego. Zgodnie z nim w pomieszczeniach szkoły lub placówki, powinna zostać zapewniona uczniom możliwość pozostawienia podręczników i przyborów szkolnych. Na podstawie przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że wszystkie szkoły zapewniają możliwość pozostawienia podręczników w szafkach, wydzielonych półkach w klasach lub w bibliotekach.

Realizacja zagadnień problemowych:

a) **ocena obciążenia uczniów ciężarem tornistrów szkolnych:**
w tym celu, w 3 szkołach podstawowych przebadano 63 uczniów w 17 klasach. Analizując obciążenie plecaków uczniów szkół podstawowych należy stwierdzić, że wszyscy uczniowie mieścili się w zalecanych przedziałach;
b) podczas kontroli udzielano instruktażu dyrektorom placówek na temat postępowania w razie wystąpienia wszawicy, owsicy.

Postępowanie administracyjne
Sprawując nadzór nad warunkami higieny dzieci i młodzieży pracownicy PSSE egzekwują realizację prawnych nakazów dotyczących zapewnienia odpowiednich standardów higieny w licznych obszarach (stan sanitarno-techniczny budynków, w których działają placówki dla dzieci i młodzieży, higiena procesu nauczania, warunki sanitarno-higieniczne wypoczynku itp.), wydają zalecenia oraz prowadzą postępowania administracyjne. W roku 2025 nie prowadzono postępowań administracyjnych.

Podsumowanie
Należy stwierdzić, iż warunki sanitarno - higieniczne w placówkach oświatowo-wychowawczych na terenie powiatu zambrowskiego ulegają systematycznej poprawie. Na podniesienie standardu technicznego oraz poprawę warunków pobytu uczniów oraz wychowanków w placówkach oświato-wychowawczych wpływ miały podejmowane prace remontowe i konserwatorskie obiektów. Sukcesywnie zwiększa się również liczba placów zabaw przy szkołach i przedszkolach.
Państwowa Inspekcja Sanitarna nadal będzie prowadzić działalność w zakresie poprawy warunków higieniczno – sanitarnych procesów nauczania i wychowania.
W nadzorowanych szkołach i placówkach oświatowo – wychowawczych oraz w placówkach wypoczynku i rekreacji zapewnione są bezpieczne i higieniczne warunki pobytu dzieci i młodzieży.

E. ***Higieny wypoczynku i rekreacji***

Pływalnia

W 2025 r. w ramach realizacji § 4 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 9 listopada 2015 r. (Dz. U. z 2022 r. poz. 1230) w sprawie wymagań, jakim powinna odpowiadać woda na pływalniach wydano zbiorczą ocenę opartą na podstawie: parametrów jakości wody, wyników badań wody na pływalni wykonanych przez zarządzającego pływalnią, zakresu i częstotliwości wykonywania badań wody przez zarządzającego pływalnią, zastosowanych metodyk referencyjnych analiz oraz wyników badań wody na pływalni wykonanych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego.
W ramach nadzoru nad pływalnią „DELFIN" w Zambrowie PPIS pobrał z nadzoru a zarządca w ramach kontroli wewnętrznej wymaganą ww. rozporządzeniem liczbę próbek wody.
Stan sanitarno-techniczny pływalni nie budził zastrzeżeń, a jakość wody w urządzeniach przez cały rok spełniała wymagania z rozporządzenia.

Hotele, obiekty wczasowo-turystyczne

Obiekty tej kategorii oceniono jako dobre. Placówki są sukcesywnie modernizowane, utrzymane na poziomie wymaganych warunków sanitarnych.

Stan sanitarny terenów rekreacyjnych, środków transportu

Skontrolowano tereny rekreacyjne miasta Zambrów – stan sanitarny i techniczny oceniono jako dobry. W 2025 r. nie kontrolowano środków transportu.

F. ***Spełnienia warunków zdrowotnych żywności i żywienia***

1) W roku 2025 do badań laboratoryjnych w kontrolowanych obiektach żywności, żywienia, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością na terenie powiatu zambrowskiego pobrano i zbadano łącznie **195 próbek.**

Zakwestionowano:
- 5 próbek kebaba mrożonego pobranych do badań mikrobiologicznych, w których stwierdzono *Salmonella* Enteritidis, obecność w 25 g;
- 2 próbki suplementów diety, które zakwestionowano ze względu na nieprawidłowe oznakowanie.

2) Ocena sposobu żywienia w zakładach zamkniętych żywienia zbiorowego

W 2025 r. pod nadzorem PPIS w Zambrowie znajdowało się **29 zakładów żywienia zbiorowego** zamkniętego, w tym:
- **1** blok żywienia w szpitalu, w systemie cateringowym,
- **12** stołówek szkolnych (w tym 6 z żywieniem w systemie cateringowym),
- **7** stołówek w przedszkolach (w tym 1 z żywieniem w systemie cateringowym),
- **2** stołówki w żłobku (w tym 1 z żywieniem w systemie cateringowym),
- **1** stołówka w bursie,
- **1** stołówka w domu dziecka,
- **1** stołówka w zakładach specjalnych i wychowawczych,
- **4** inne zakłady żywienia (w tym 1 z żywieniem w systemie cateringowym).

W 2025 r. skontrolowano **27 zakładów** żywienia zbiorowego zamkniętego **(łącznie przeprowadzono 35 kontroli)**. Badano sposób żywienia poprzez ocenę teoretyczną jadłospisów – oceniono jadłospisy w 25 obiektach. Analiza jadłospisów wykazała, że były one układane zgodnie z zachowaniem zasad racjonalnego żywienia (różnorodna technika przyrządzania potraw, urozmaicenie, sezonowość produktów, stosowanie dodatków owocowo-warzywnych).
Do oceny laboratoryjnej **pobrano 12 próbek posiłków (całodzienny posiłek w bursie, całodzienny posiłek w 2 przedszkolach oraz całodzienny posiłek w zespole szkół).** Posiłki zakwestionowano m.in. ze względu na nieprawidłowe zwartości wapnia, żelaza, wartość energetyczną, zwartość białka, zawartość tłuszczu, zawartość węglowodanów.
Sposób żywienia w większości placówek żywienia zbiorowego zamkniętego nie uległ zmianie.

Przeprowadzone w 2025 r. badania laboratoryjne posiłków wykazały nieprawidłowości składu posiłków oraz wartości odżywczej. W związku z tym należy kontynuować działania edukacyjne kierowane do osób zajmujących się organizacją żywienia, jak też lokalnych władz samorządowych.

3. Nadzór nad warunkami higieniczno-sanitarnymi, jakie powinien spełniać personel medyczny, sprzęt oraz pomieszczenia, w których są udzielane świadczenia zdrowotne

W ewidencji PSSE w Zambrowie znajdowało się 55 podmiotów, w których są udzielane świadczenia zdrowotne: 1- szpital, 2 punkty pobierania materiału do badań (medyczne laboratoria diagnostyczne), pozostałe udzielają świadczeń ambulatoryjnych. Przeprowadzono 70 kontroli, z czego 36 kontroli planowanych, 29 kontroli na polecenie Głównego Inspektora Sanitarnego związanych z weryfikacją kart uodpornienia, 4 kontrole sprawdzające wykonanie obowiązków określonych w decyzjach administracyjnych i 1 kontrolę doraźną (interwencyjną). W trakcie 6 kontroli (dot. 5 podmiotów) stwierdzono nieprawidłowości:

- brak wzorcowanego rejestratora do całodobowego monitorowania temperatury z funkcją powiadamiania o przekroczeniu progów alarmowych (dot. przechowywania szczepionek) – 1 podmiot,
- urządzenie do monitorowania warunków przechowywania szczepionek nie gwarantowało właściwego nadzoru nad danymi elektronicznymi przechowywanymi w systemie skomputeryzowanym -1 podmiot,
- niewłaściwe warunki przestrzenno-funkcjonalne sterylizatorni uniemożliwiające zapewnienie ciągu technologicznego – 1 podmiot,
- pomieszczenie do wstępnego magazynowania odpadów medycznych i jego wyposażenie nie odpowiadało wymaganiom prawnym-1 podmiot,
- zły stan techniczno-sanitarny pomieszczeń (liczne ubytki w powierzchni ścian i braki powłok malarskich, uszkodzony fotel dla pacjenta) – 1 podmiot,
- nieprzestrzeganie procedur higieniczno-sanitarnych zapobiegających zakażeniom i chorobom zakaźnym – 1 podmiot.

W 2025 r. wydano 6 decyzji administracyjnych merytorycznych (5 nakazowych, 1-przedłużenie terminu).
W protokołach kontroli odnotowywano zalecenia, np.: uzupełnienie zaległych szczepień w poszczególnych rocznikach, doskonalenie kompetencji pracowników medycznych kwalifikujących i szczepiących w zakresie szczepień ochronnych, zapewnienie kompletności zestawu resuscytacyjnego i przeciwwstrząsowego dostosowanego do wieku pacjentów i z zachowanym terminem ważności, ujmowanie w wywiadzie lekarskim informacji nt. historii szczepień pacjenta, doskonalenie procedur, dokonywanie raz do roku udokumentowanych okresowych przeglądów, czyszczenia lub dezynfekcji, bądź wymiany elementów klimatyzacji, aktualizacja dokumentów wewnętrznych opisujących postępowanie podczas sterylizacji (ze szczególnym uwzględnieniem nadzorowania procesu).

4. Nadzór nad jakością wody przeznaczonej do spożycia oraz nadzór nad urządzeniami wykorzystywanymi do zbiorowego zaopatrzenia w wodę

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i odprowadzaniu ścieków (Dz.U. z 2024 r. poz.757) - nadzór nad jakością wody sprawują organa Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Zaopatrzenie w wodę do spożycia na terenie powiatu zapewniają następujące wodociągi: wodociąg Zambrów i mniejsze wodociągi wiejskie: gm. Szumowo (Szumowo, Wyszomierz Wielki, Pęchratka Polska, Paproć Duża, Srebrny Borek, Łętownica), gm. Zambrów (Przeździecko-Mroczki, Poryte-Jabłoń, Czerwony Bór, Łosie Dołęgi), gm. Kołaki-Kościelne (Zanie-Leśnica, Kołaki-Kościelne, Szczodruchy), gm. Rutki-Kossaki (Rutki-Kossaki, Szlasy-Lipno, Grądy Woniecko).

Producentami i zarządcami wymienionych wodociągów są:

1) Zambrowskie Ciepłownictwo i Wodociągi Sp. z o. o w Zambrowie, ul. Papieża Jana Pawła II 5, 18-300 Zambrów;
2) Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z.o.o w Szumowie, ul. Przemysłowa 5, 18-305 Szumowo;
3) Urząd Gminy w Kołakach Kościelnych, ul. Kościelna 11, 18-315 Kołaki Kościelne;
4) Zakład Gospodarki Komunalnej Sp. z o. o w Rutkach-Kossakach, ul. Młynarska 3, 18-312 Rutki-Kossaki;
5) Spółdzielnia Mieszkaniowa „NAREW" w Grądach Woniecko, 18-312 Rutki-Kosaki;
6) Miejskie Przedsiębiorstwo Energetyki Cieplnej Sp. z o. o., ul. Kopernika 9a, 18-400 Łomża.

Częstotliwość poboru wody uzależniona jest od zużycia wody przez ludność danego terenu.
W ramach prowadzonego monitoringu jakości wody woda badana jest z wytypowanych punktów – tzw. „punktów zgodności. Ponadto próbki wody pobierane są z sieci wodociągowej po awariach i w ramach załatwiania interwencji mieszkańców.
Do podstawowych zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w dziedzinie nadzoru sanitarnego nad zaopatrzeniem ludności w wodę należy:

- kontrola i ocena sanitarna obiektów, urządzeń i technologii służących do zaopatrzenia w wodę: dokonano kontroli wszystkich nadzorowanych wodociągów; decyzji na stan sanitarno- techniczny nie wystawiono;
- wydawanie zgody na zastosowanie materiałów, wyrobów, preparatów w instalacjach i urządzeniach służących do uzdatniania i przesyłania wody;
- organizacja i uczestnictwo w monitoringu jakości wody (typowanie miejsc pobierania próbek, harmonogram pobierania próbek, pobieranie i dystrybucja próbek, gromadzenie, weryfikacja i przetwarzanie danych monitoringowych);
- szkolenie i certyfikacja próbkobiorców, bieżący nadzór nad sprzętem do pobierania próbek;
- przygotowanie decyzji egzekwujących poprawę jakości wody:

  W 2025 r. w 6 wodociągach, na 17 nadzorowanych, wyniki badania jakości wody w zakresie parametrów fizyko-chemicznych odbiegały od obowiązujących norm (w roku poprzednim w 6 wodociągach).
  W trakcie 2025 r. w 3 wodociągach stwierdzono przekroczenia parametrów mikrobiologicznych (w roku poprzednim w 3 wodociągach).
  Nie wydano decyzji o braku przydatności wody.
  Bakterie gr. coli wystąpiły w wodociągu Zanie Leśnica, Pęchratka Polska i Rutki-Kossaki o czym powiadomiono natychmiast ludność wydając komunikaty o pogorszeniu jakości wody.
  Szybko podjęte działania naprawcze wyeliminowały zanieczyszczenia wody.
  Wydano decyzje umarzające na wszczęte postępowania. Przekroczenia były niewielkie (<10 bakterii grupy coli) a czas trwania krótki (5, 6 i 9 dni) więc nie stwarzało to istotnego zagrożenia zdrowia ludzi.

W 2025 r. wydano 5 decyzji umarzających w związku z poprawą jakości wody, wystawiono 99 ocen jakości wody. Były to oceny bieżące, okresowe i obszarowe.
Należy jednak stwierdzić, iż na terenie powiatu zambrowskiego na koniec 2025 r. jakość spożywanej przez konsumentów wody odpowiadała wymaganiom obowiązującego rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2017 r., poz. 2294). Wyjątkiem jest jakość wody z wodociągu wiejskiego w Paproci Dużej gdzie ze względu na utrzymujące się przekroczenia jonu amonowego wystawiono decyzję o warunkowej

jakości wody z terminem do 30.06.2026 r. O pogorszeniu jakości wody powiadomiono ludność komunikatem.

5. Nadzór nad jakością zdrowotną żywności i żywienia oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

Charakterystyka ogólna obiektów nadzorowanych

Pod nadzorem Państwowej Inspekcji Sanitarnej pow. zambrowskiego w **2025** roku znajdowało się **476** zakładów żywności, żywienia oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością. Łącznie spośród obiektów ujętych w ewidencji skontrolowano **217.** Dokonano oceny według kryteriów ustalonych w obowiązujących arkuszach w **176** obiektach. Spośród zakładów znajdujących się w rejestrze **wszystkie zakłady w Zambrowie** posiadają wdrożone zasady GHP/ GMP, natomiast **136** system HACCP. Łącznie przeprowadzono w nadzorowanych obiektach **283** kontrole i rekontrole.

W rezultacie prowadzonego w 2025 roku nadzoru sanitarnego w zakresie bezpieczeństwa żywności wydano **6 decyzji administracyjnych, w tym 3 decyzje nakazowe**. Za stwierdzone naruszenia wymagań higieniczno-sanitarnych nałożono **8 mandatów karnych** na kwotę **2100 zł**. Zawiadomień do prokuratury nie kierowano.

Wydano **28 decyzji płatniczych** na kwotę **3728 zł** - obciążające przedsiębiorców.
Wydano **22 decyzje zatwierdzające** zakład w związku z wnioskami przedsiębiorców o zatwierdzenie i wpis do rejestru zakładów będących pod nadzorem PIS oraz **11** decyzji dotyczących rozszerzenia prowadzonej działalności.

Wydano **36 decyzji** dotyczących wykreślenia zakładów podlegających urzędowej kontroli.

Rozpatrywanie skarg i interwencji

W 2025 r. do organów Państwowej Inspekcji Sanitarnej powiatu zambrowskiego wpłynęło **24 sygnały** od ludności dotyczących niespełnienia przez przedsiębiorców postanowień obowiązującego prawa żywnościowego.
Dotyczyły one głównie:

- niewłaściwej jakości wprowadzanych do obrotu środków spożywczych, w tym suplementów diety,
- niezachowania właściwych warunków higienicznych przy produkcji w zakładzie żywienia zbiorowego otwartego,
- niezachowania właściwych warunków higienicznych podczas wprowadzania do obrotu środków spożywczych,
- serwowania niewłaściwej jakości posiłków w zakładzie żywienia zbiorowego otwartego,
- wprowadzania do obrotu suplementów diety niewłaściwie znakowanych oraz z niewłaściwym składem ilościowo-jakościowym produktów,
- wprowadzanie do obrotu środków spożywczych po upływie terminu przydatności do spożycia oraz po dacie minimalnej trwałości,
- wprowadzanie do obrotu materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością niewłaściwej jakości.

W związku z przekazywanymi sygnałami podejmowano działania kontrolno-wyjaśniające, mające na celu potwierdzenie ich zasadności. Przeprowadzono **24 kontrole interwencyjne**. Naruszenia obowiązujących przepisów prawa stwierdzono w trakcie **4 kontroli**. W trzech przypadkach osoby winne zaniedbań ukarano nakładając **5 mandatów karnych** na kwotę **1000 zł**.
W przypadku sygnałów wnoszonych z podaniem danych adresowych, udzielano odpowiedzi osobom interweniującym, informując ich o sposobie załatwienia sprawy.

Podsumowanie:

a) oceniając stan sanitarny zakładów żywnościowo-żywieniowych za rok 2025 można stwierdzić, że stan sanitarny w obiektach skontrolowanych nie uległ zmianie w stosunku do lat ubiegłych, z uwagi na brak obiektów ocenionych jako niezgodne na podstawie przeprowadzonych analiz ryzyka poszczególnych obiektów. Niemniej jednak zdarzają się przypadki stwierdzenia niewłaściwego

stanu sanitarnego w zakładach, co świadczy o braku kontroli wewnętrznej. Wystąpiły one sporadycznie w zakładach żywienia zbiorowego otwartego i obrotu żywnością, a dotyczyły one niewłaściwych warunków przechowywania środków spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie oraz niewłaściwych warunków sanitarno-higienicznych zakładów. W obiektach, których stwierdzono nieprawidłowości zostanie wzmożony nadzór sanitarny;

b) w dalszym ciągu stwierdzane są trudności we wdrażaniu systemu HACCP, głównie w zakładach żywienia zbiorowego oraz w zakładach obrotu. Pomimo opracowanej dokumentacji w zakresie HACCP, w zakładach system kontroli nie zawsze jest jednak stosowany w praktyce. W związku z tym nadal będą kontynuowane wzmożone działania kontrolno-represyjne w tym zakresie.

Nadzór nad produktami kosmetycznymi

W roku 2025 w ewidencji nadzoru nad produktami kosmetycznymi figurowało 35 podmiotów. Kontrolą objęto 26 obiektów zajmujących się wprowadzaniem produktów kosmetycznych, zatrudniających ogółem 183 pracowników. Przeprowadzone kontrole w obiektach dotyczyły głównie oceny zgodności oznakowania opakowania jednostkowego oraz oceny prawidłowości wprowadzania do obrotu produktów kosmetycznych zgodnie z wymaganiami zawartymi w obowiązujących przepisach prawnych. Łącznie przeprowadzono 28 kontroli. W ramach nadzoru nad produktami kosmetycznymi pobrano 4 próbki do badań, w tym 2 w kierunku oznaczeń mikrobiologicznych i 2 w kierunku badań fizykochemicznych. Uchybień w powyższym zakresie nie stwierdzono. Decyzji ani nakazów nie wydano.

6. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami, produktami biobójczymi, detergentami i prekursorami narkotyków kat. 2 i 3 w oparciu o obowiązujące przepisy

6.1. Nadzór nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami

W ewidencji nadzoru nad substancjami chemicznymi i ich mieszaninami widnieją 154 zakłady, w tym 86 stosujące substancje i preparaty chemiczne, zaś 63 zajmujące się obrotem substancjami i preparatami chemicznymi. W minionym roku czynnościom inspekcyjnym poddano łącznie 45 zakładów pracy, w tym stosujących substancje i preparaty chemiczne 14, zaś zajmujących się obrotem substancjami i preparatami chemicznymi 31. Łącznie przeprowadzono 46 kontroli, w tym w tym wśród stosujących substancje i preparaty chemiczne 14, zaś wśród zajmujących się obrotem substancjami i preparatami chemicznymi 32. **Uchybień nie stwierdzono. Decyzji ani nakazów nie wydano.** Liczba osób zatrudnionych w zakładach skontrolowanych wynosi 1314, w tym liczba osób pracujących w zakładach stosujących substancje i preparaty chemiczne 1107, zaś zajmujących się obrotem substancjami i preparatami chemicznymi 207. W kontakcie z substancjami i mieszaninami chemicznymi pracuje 261 osób, w tym 116 osób stosuje substancje i preparaty chemiczne, zaś 145 osób zajmuje się obrotem substancjami i preparatami chemicznymi.

6.2. Nadzór nad produktami biobójczymi

W ewidencji nadzoru nad produktami biobójczymi widnieje 75 zakładów, w tym 35 stosujących produkty biobójcze, zaś 40 zajmujących się obrotem produktami biobójczymi. Czynnościom inspekcyjnym poddano łącznie 24 zakłady pracy, w tym stosujących produkty biobójcze 7, zaś zajmujących się obrotem produktami biobójczymi 17. Łącznie przeprowadzono 25 kontroli. **Uchybień nie stwierdzono. Decyzji ani nakazów nie wydano.** Liczba osób zatrudnionych w zakładach skontrolowanych wynosi 1106, w tym liczba osób stosujących produkty biobójcze 1013, zaś zajmujących się obrotem produktami biobójczymi 93. W kontakcie z produktami biobójczymi pracuje 146 osób, w tym 81 osób stosuje produkty biobójcze, zaś 65 osób zajmuje się obrotem produktami biobójczymi.

6.3. Nadzór nad wprowadzaniem do obrotu detergentów

W ewidencji nadzoru nad wprowadzaniem do obrotu detergentów widnieje 26 zakładów. W 2025 r. kontrolą objęto 8 zakładów. Zakłady zostały poddane kontroli zgodnie z założeniami. W każdym z nich przeprowadzono po 1 kontroli. **Uchybień nie stwierdzono. Decyzji ani nakazów nie wydano**. Liczba zatrudnionych w nich wynosi 75 osób, w tym w kontakcie z nimi pozostaje 41 osób.

6.4. Nadzór nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3

W ewidencji nadzoru nad prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3 widnieje 8 zakładów, w tym 5 stosujących prekursory narkotyków kategorii 2 i 3, zaś 2 zajmujące się obrotem prekursorami narkotyków kategorii 2 i 3. W 2025 przeprowadzono 5 kontroli w zakładach stosujących prekursory narkotyków kategorii 2 i 3, zaś 1 w obiekcie zajmującym się wprowadzaniem do obrotu. **Uchybień nie stwierdzono. Decyzji ani nakazów nie wydano.**

6.5. Nadzór nad środkami zastępczymi

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zambrowie informuje, iż w 2025 r. do siedziby PSSE w Zambrowie nie wpłynęło żadne pismo, które naruszałoby zapisy ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939, z późn zm.) w przedmiocie zakazu wytwarzania i wprowadzania do obrotu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych oraz prowadzenia działalności w zakresie wytwarzania, przetwarzania, przerabiania, przywozu, wywozu, wewnątrzwspólnotowej dostawy lub wewnątrzwspólnotowego nabycia bądź też wprowadzenia do obrotu nowej substancji psychoaktywnej wymagającej zezwolenia Inspektora do Spraw Substancji Chemicznych na tę substancję przez podmiot nieuprawniony i niespełniający wymagań. Tym samym PPIS w Zambrowie **w ramach monitoringu działań Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi w 2025 r. nie prowadził żadnego postępowania w tej sprawie.**

Zgodnie z wytycznymi Podlaskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Białymstoku kontynuował potrzebę intensyfikowania współpracy z podmiotami wykonującymi działalność leczniczą. W związku z tym już na początku oraz w połowie roku 2025 do 20 podmiotów wykonujących działalność leczniczą skierował pismo przypominające o zgłaszalności zatruć, do którego załączono także formularz zgłoszenia wystąpienia przypadku zatruć oraz instrukcję wypełnienia formularza. W przedmiotowym piśmie podniesiono wagę złożoności problemu przekazywania bardzo szczegółowych danych w zakresie rodzaju użytego produktu i substancji w nim zawartej ze szczególnym uwzględnieniem nazwy potocznej, służących pełnej identyfikowalności nowych środków zastępczych i nowych substancji psychoaktywnych ze zwróceniem szczególnej uwagi na substancje lecznicze.

Materiały zbiorcze o omawianych substancjach w postaci „Raportu GIS dotyczącego zatruć środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną w Polsce za 2024 r." zamieszczono na stronie internetowej stacji oraz na Facebook'u. Niniejszy raport przesłano również do podmiotów leczniczych działających w powiecie zambrowskim.

Na terenie działania PSSE w Zambrowie **nie odnotowano żadnego przypadku zgonu, który byłby bezpośrednio lub pośrednio spowodowany użyciem substancji psychoaktywnych lub co do którego istniało podejrzenie, że byłby spowodowany użyciem takiej substancji. Informacje te w pełni odzwierciedla baza Systemu Monitorowania Informacji o Dopalaczach (SMIOD).**

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Zambrowie, w związku z podsumowaniem działalności w zakresie nadzoru nad środkami zastępczymi za 2025 rok, informuje, iż na terenie działania PSSE w Zambrowie, **nie ma sklepów które wprowadzają do obrotu środki zastępcze, nie ujawniono przypadków wytwarzania środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych.**

7. Nadzór nad zanieczyszczeniem powietrza (smog)
PSSE w Zambrowie nie prowadzi nadzoru w tym zakresie, należy to do kompetencji Inspekcji Ochrony Środowiska.

8. *Organizacja, prowadzenie, koordynowanie, nadzorowanie działalności oświatowo-zdrowotnej, w celu ukształtowania odpowiednich postaw i zachowań zdrowotnych wśród społeczeństwa powiatu, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży*

Pracownik promocji zdrowia i oświaty zdrowotnej zajmował się nadzorem merytorycznym nad realizacją działań z zakresu promocji zdrowia głównie w placówkach nauczania i wychowania.

Przeprowadzono 22 wizytacje w podległych placówkach. Prowadzono działania zmierzające do ograniczenia liczby zachorowań oraz poprawę jakości życia, poprzez realizację programów edukacyjnych skierowanych do wybranych grup społecznych.

Realizowane interwencje programowe:

Podlaski program zwalczania następstw zdrowotnych używania wyrobów tytoniowych i wyrobów powiązanych

Celem programu jest zmniejszenie zachorowań i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez unikanie ekspozycji na dym tytoniowy. Program adresowany jest do społeczności lokalnej Zambrowa: uczniów, nauczycieli, pracowników zakładów pracy. Liczba odbiorców programu w 2025 roku wyniosła 1210 osób.

Czyste powietrze wokół nas

Program przedszkolnej edukacji antytytoniowej skierowany do najstarszej grupy wiekowej, dzieci 5 i 6-letnich, ale w programie brały udział również i młodsze dzieci. Odbiorcami programu byli także rodzice i opiekunowie dzieci. Główne cele programu umożliwiają wykształcenie u dzieci świadomej umiejętności radzenia sobie w sytuacjach, w których inne osoby palą przy nich papierosy. W programie udział wzięło 693 odbiorców.

Nie pal przy mnie proszę

Adresatami programu są uczniowie klas I-III szkół podstawowych oraz ich rodzice. Cel główny programu zakłada zmniejszenie narażenia dzieci na bierne palenie tytoniu. W programie udział wzięło 132 uczniów wspólnie z rodzicami i nauczycielami.

Znajdź właściwe rozwiązanie

Program skierowany jest do uczniów starszych klas V-VIII szkół podstawowych. Zakłada on realizację działań mających na celu zapobieganie palenia tytoniu wśród uczniów poprzez edukację. Liczba uczestników programu wyniosła 512 osób, w tym uczniowie, rodzice i nauczyciele.

Bieg po zdrowie

Celem programu jest zmniejszenie zachorowań i zgonów wynikających z palenia tytoniu poprzez unikanie ekspozycji na dym tytoniowy. Program skierowany jest do uczniów IV klasy szkoły podstawowej. Liczba uczestników programu wyniosła 225 osób, w tym uczniowie, rodzice i nauczyciele. Koordynator powiatowy programu przeprowadził 4 wizytacje w placówkach szkolnych.

Trzymaj Formę!

Odbiorcami programu są uczniowie klas V-VIII szkoły podstawowej oraz nauczyciele i rodzice uczniów biorących udział w programie. Cel główny zakłada poprawę sposobu odżywiania i promowanie aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży. W programie udział wzięło 1560

odbiorców w tym uczniowie, rodzice oraz nauczyciele. Koordynator powiatowy programu przeprowadził 5 wizytacji w wybranych placówkach szkolnych.

ARS, czyli jak dbać o miłość?

Celem programu jest ograniczenie używania substancji psychoaktywnych przez młodzież w wieku prokreacyjnym. W programie uczestniczyło 65 uczniów.

Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczania AIDS

Celem programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, poprawa jakości życia w sferze psychospołecznej osób żyjących z HIV/AIDS, ich rodzin i bliskich, zapewnienie odpowiedniego dostępu do informacji, edukacji i usług w zakresie profilaktyki HIV/AIDS. Program skierowany był do młodzieży, pracowników ochrony zdrowia, a także społeczności lokalnej miasta Zambrów. Liczba odbiorców w 2025 roku wyniosła 3543 osoby.

Skąd się biorą produkty ekologiczne ?

Celem głównym programu jest kształtowanie prozdrowotnych nawyków wśród dzieci przedszkolnych poprzez promocję zbilansowanej i urozmaiconej diety, niskoprzetworzonej, ekologicznej żywności oraz właściwych nawyków w zakresie higieny. Cele szczegółowe programu to: zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne, kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych, propagowanie zdrowego stylu życia oraz zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych. W programie udział wzięło 959 odbiorców.

Znamię! Znam je?

Celem główny programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy z zakresu profilaktyki czerniaka. Cele szczegółowe są następujące: przekazanie wiedzy na temat czynników ryzyka zachorowania na czerniaka, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki oraz uświadomienie wartości odpowiednich zachowań i postaw. W programie udział wzięło 345 odbiorców. Przeprowadzono 2 wizytacje w wybranych placówkach.

Podstępne WZW

Celem głównym programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C. Cele szczegółowe są następujące: przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV, uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie, pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością w zakresie własnych zachowań zdrowotnych oraz kształtowanie postawy tolerancji i zrozumienia wobec osób zakażonych. W programie udział wzięło 356 odbiorców. Przeprowadzono 2 wizytacje w wybranych placówkach.

Wybierz Życie – Pierwszy Krok

Program edukacyjny z zakresu profilaktyki zakażeń HPV i raka szyjki macicy. Program oparty jest na następujących założeniach: stworzenie świadomości zagrożenia rakiem szyjki macicy i innych chorób wywoływanych zakażeniem wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV) u młodych ludzi.

Adresatami programu są uczniowie (dziewczęta i chłopcy) szkół ponadpodstawowych; rodzice i opiekunowie uczniów; kadra pedagogiczna, pielęgniarka szkolna. Cel główny programu to zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę. W programie wzięło udział 442 osoby. Przeprowadzono 2 wizytacje w wybranych placówkach szkolnych.

Realizowane interwencje nieprogramowe:

Zimowa i Letnia Szkoła Bezpieczeństwa

Celem interwencji było zminimalizowanie zagrożeń wynikających z przebywania dzieci i młodzieży na wypoczynkach zimowych i letnich. Działania skierowane były do dzieci i młodzieży korzystających ze zorganizowanych form wypoczynku zimowego oraz letniego, a także do rodziców/opiekunów. Liczba odbiorców interwencji wyniosła 5004 osoby.

Światowy Dzień Zdrowia

Liczba odbiorców interwencji wyniosła 1948 osoby.

Światowy Dzień bez Tytoniu

Liczba odbiorców interwencji wyniosła 1549 osób.

Światowy Dzień Rzucania Palenia

Liczba odbiorców interwencji wyniosła 3418 osób.

Profilaktyka uzależnień

Liczba odbiorców interwencji wyniosła 348 osób.

Profilaktyka i promowanie zdrowego stylu życia

Celem działań jest promowanie zdrowego stylu życia, aktywności fizycznej oraz prawidłowego odżywiania. Liczba odbiorców interwencji wyniosła 2643 osoby.

Europejski Dzień Wiedzy o Antybiotykach

Celem interwencji jest propagowanie wiedzy o racjonalnym stosowaniu antybiotyków. Liczba odbiorców działań wyniosła 159 osób.

Profilaktyka grypy

Prowadzone działania miały na celu propagowanie zdrowego stylu życia celem uniknięcia zachorowania na grypę czy inne infekcje. Liczba odbiorców działań wyniosła 2101 osób.

Promocja szczepień ochronnych

Liczba odbiorców interwencji wyniosła 1673 osoby.

Europejski Tydzień Szczepień

Liczba odbiorców akcji wyniosła 321 osób.

Promocja szczepień ochronnych dla kobiet w ciąży (krztusiec)

Liczba odbiorców akcji wyniosła 1929 osób.

Kampania informacyjna Jesień bez infekcji

Liczba odbiorców wyniosła 563 osoby.

Kampania Zwykły kaszel czy objaw gruźlicy? Sprawdź!

Liczba odbiorców wyniosła 342 osoby.

Promocja szczepień HPV

Liczba odbiorców interwencji wyniosła 2405 osób.

Profilaktyka chorób przenoszonych przez kleszcze

W 2025 roku edukacją objęto 650 odbiorców.

Kampania EFSA „Jedz bezpiecznie"

Celem kampanii jest zwiększenie wiedzy społeczeństwa na temat roli nauki w zapewnieniu bezpieczeństwa żywności w Unii Europejskiej oraz zachęcenie obywateli do dokonywania świadomych wyborów żywieniowych. W 2025 roku liczba odbiorców działań wyniosła 1693 osoby.

Kampania EFSA „Dbaj o zdrowie roślin, chroń życie"

Liczba odbiorców interwencji wyniosła 357 osób.

Profilaktyka próchnicy zębów

Liczba odbiorców działania to 1554 osoby.

Profilaktyka chorób nowotworowych

Liczba odbiorców działania to 675 osób.

Promocja zdrowia i profilaktyka chorób poprzez strony internetowe i portale społecznościowe